

Sygn. akt I Ca 387/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSO Grzegorz Zabielski (spr.)

Sędziowie: SO Grażyna Szymańska – Pasek

SO Monika Strzyżewska

Protokolant: Katarzyna Chaberek

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2016 r. w Ostrołęce

na rozprawie

sprawy z odwołań: **E. D., K. D. i P. D.**

przeciwko **Polskiemu Związkowi Łowieckiemu w W.**

od uchwały Nr(...)Okręgowej Rady Łowieckiej w O. z dnia 12 grudnia 2014 r. oraz poprzedzającej ją uchwały Nr (...) Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w O. z dnia 28 sierpnia 2013 r. uchylającej w trybie nadzoru uchwałę Nr (...) Zarządu Koła Łowieckiego (...) w Ł. z dnia 23 lipca 2013 r. w przedmiocie przyjęcia E. D., K. D. i P. D. w poczet członków myśliwych do tegoż koła łowieckiego jako koła niemacierzystego.

orzeka:

1. Oddala odwołania;
2. Zasądza od: E. D., K. D. i P. D. na rzecz Polskiego Koła Łowieckiego w W. kwoty po 141 zł (sto czterdzieści jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

Grażyna Szymańska-Pasek Grzegorz Zabielski Monika Strzyżewska

I Ca 387/15

UZASADNIENIE

W piśmie datowanym na 28 stycznia 2015 r. wniesionym do Sądu Okręgowego w Warszawie powodowie: E. D., K. D. i P. D. odwołali się od ostatecznej uchwały Okręgowej Rady Ł. w O. z dnia 12 grudnia 2014 r. i poprzedzającej ją uchwały Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w O. z dnia 28 sierpnia 2013 r. uchylającej w trybie nadzoru uchwałę Zarządu Koła Łowieckiego(...) w Ł. z dnia 23 lipca 2013 r. o przyjęciu ich w poczet jego członków jako koła niemacierzystego, wnosząc o uchylenie zaskarżonych uchwał i zasądzenie od pozwanego Polskiego Związku Łowieckiego w W. na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania. w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu zgłoszonego żądania powodowie podnieśli, że spełnili warunki określone w § 36 ust. 1 statutu PZŁ, mianowicie uzyskali członkostwo zrzeszenia PZŁ, uiszcili wpisowe i złożyli własnoręcznie podpisane deklaracje członkowskie. Uchwała Zarządu Koła Łowieckiego (...) w Ł. z dnia 23 lipca 2013 r. o przyjęciu ich w poczet

jego członków jako koła niemacierzystego jest zatem zgodna ze statutem. Stąd kwestionowana uchwała Zarządu Okręgowego PZŁ w O. uchylająca uchwałę zarządu koła w trybie nadzoru została podjęta z ewidentnym i rażącym naruszeniem art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie i § 173 ust. 2 statutu PZŁ, co zostało podniesione w odwołaniu od tej uchwały. Rozpoznając odwołanie od tej uchwały okręgowa rada łowiecka w ogóle nie odniosła się do podniesionego w odwołaniu zarzutu naruszenia przez zarząd okręgowy art. 33 ust. 5 ustawy Prawo Łowieckie oraz § 9 ust.1 pkt 3, § 40 pkt 4 i § 173 ust. 2 statutu PZŁ ani argumentów potwierdzających ten zarzut. Okoliczności opisane w uzasadnieniu uchwały nie mają znaczenia dla oceny legalności uchwały zarządu koła ani uchwały zarządu okręgowego.

W odpowiedzi na to odwołanie oznaczonej jako odpowiedź na pozew pozwany Polski Związek Ł.w W. (określany dalej także jako „PZŁ”) podniósł w pierwszej kolejności zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu. Odnosząc się już merytorycznie do żądania odwołania wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany dość obszernie opisał sytuację panującą w Kole Łowieckim (...)w Ł., w którym powodowie pozwolili się „wciągnąć” w rozgrywki polityczne przez jego ówczesnego prezesa W. T. (1). W dacie podejmowania kwestionowanych uchwał trwało jeszcze postępowanie odwoławcze będące konsekwencją wadliwego podjęcia przez zarząd koła uchwały z 8 lutego 2013 r. w przedmiocie przyjęcia powodów w poczet Koła Łowieckiego(...) W tej sytuacji, gdy sprawa przyjęcia: E. D., K. D. i P. D. była jeszcze przedmiotem postępowań odwoławczych, zarówno wewnątrz koła, jak i postępowań w trybie nadzoru PZŁ, ponowne przyjmowanie tych samych osób „tylnymi drzwiami” do koła było niedopuszczalne. Wobec powyższego uchwałą z dnia 28 sierpnia 2013 r. Zarząd Okręgowy PZŁ w O. uchylił w drodze nadzoru uchwałę nr (...)Zarządu Koła Łowieckiego (...). Nadto pozwany podniósł, że zaskarżona uchwała Okręgowej Rady Łowieckiej w O., którą powodowie zaskarżyli do Sądu jest bezprzedmiotowa dla koła łowieckiego, które we własnym zakresie w postępowaniu odwoławczym wewnątrz koła poradziło sobie ze sprawą uchwał z 8 lutego 2013 r. oraz uchwał z 23 lipca 2013 r. przez uchylenie ich. Uchwały walnego zgromadzenia w tym przedmiocie są prawomocne – nie były zaskarżone. W ocenie pozwanego niniejsza sprawa jest sprawą „firmowaną” przez byłego prezesa koła W. T., który w innym postępowaniu kwestionuje zasadność wykluczenia go z koła łowieckiego. Przedmiot spraw pokrywa się częściowo. Uznanie odwołania powodów za zasadne oznaczałoby, że można przyjmować w poczet członków koła te same osoby aż do skutku, z pominięciem udziału pozostałych członków zarządu, nie zważając na składane wcześniej i nie rozpatrzone jeszcze odwołania w sprawie analogicznych uchwał o przyjęciu tych samych osób w poczet członków koła.

Sąd Okręgowy w Warszawie, do którego wpłynęła ta sprawa, potraktował ją jako pozew o uchylenie uchwały i postanowieniem z 22 maja 2015 r. przekazał ją Sądowi Okręgowemu w Ostrołęce, jako właściwemu do jej rozpoznania stosownie do treści art. 40 k.p.c. Zażalenie powodów na powyższe postanowienie nie zostało uwzględnione.

Przyjmując niniejszą sprawę do rozpoznania należało w pierwszej kolejności rozstrzygnąć, czy powinna być ona rozpoznana przez Sąd Okręgowy, działający jako sąd I instancji czy też jako sąd odwoławczy. Powyższa wątpliwość pojawiła się na gruncie wykładni art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 1226, ze zm.) – w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 12 grudnia 2013 r. o zmianie ustawy - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2014 r., poz. 228). Wypada podnieść, że z dniem 21 kwietnia 2014 r. ten przepis uzyskał brzmienie: „W sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego albo od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, odwołanie do sądu okręgowego, z zastrzeżeniem art. 42da ust. 3. Od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje” i zastąpił przepis w brzmieniu: „W sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz utraty członkostwa w kole łowieckim zainteresowany może - po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego - dochodzić swoich praw na drodze sądowej”.

Przedmiotowa zmiana była następstwem wyroku Trybunału Konstytucyjnego wydanego w dniu 16 listopada 2012 r., K 21/11, OTK-A 2012/10/119, w którym TK stwierdził, że art. 33 ust. 6 ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim

nie przewiduje prawa członka Polskiego Związku Łowieckiego, wobec którego zastosowano sankcję dyscyplinarną inną niż utrata członkostwa w Związku lub w kole łowieckim, gdy przewinienie i orzeczone za nie sankcja nie mają wyłącznie charakteru wewnątrzorganizacyjnego, do wniesienia odwołania do sądu, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

O ile zmiana art. 33 ust. 6 dostosowująca jego treść do wskazań zawartych w wyżej wymienionym wyroku nie może budzić wątpliwości, to już uzupełnienie tegoż przepisu o ostatnie zdanie („od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje”), już tak. W uzasadnieniu projektu zmiany tegoż przepisu nie sposób znaleźć szerszego wyjaśnienia potrzeby tej dodatkowej regulacji. Można jedynie domniemywać, że ustawodawca chciał zachować spójność z innymi rozwiązaniami gwarantującymi prawo zaskarżenia do sądu orzeczeń wydanych w postępowaniu dyscyplinarnym, o czym będzie mowa niżej.

Przypomnieć trzeba, że do 20 kwietnia 2014 r. tryb dochodzenia roszczeń wynikających ze stosunku członkostwa nie wzbudzał większych problemów. Wykluczony członek koła łowieckiego mógł wnieść pozew o ustalenie lub o uchylenie uchwały. Te sprawy rozstrzygane były przez sądy okręgowe (wydziały cywilne) działające jako sądy I instancji. Od wyroku sądu okręgowego przysługiwała apelacja do sądu apelacyjnego, a od wyroku tego sądu skarga kasacyjna. Wskazana wyżej zmiana wywołała istotną i trudną do usunięcia wątpliwość, czy sąd okręgowy nadal pozostaje sądem działającym jako sąd I instancji, czy też wniesione odwołania powinny być traktowane nie jako pozwy, lecz jako szczególne środki odwoławcze od uchwał, orzeczeń wydawanych w postępowaniu wewnątrzorganizacyjnym? Przeciwno traktowaniu sądu okręgowego, jako sądu pierwszoinstancyjnego przemawia treść dodanego zdania w brzmieniu: „od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje”, które wskazuje na prawomocny charakter wyroku wydawanego przez sąd okręgowy. Gdyby rozstrzygnięcie sądu okręgowego miałoby kończyć sprawę jedynie w I instancji, to kasacja nie przysługiwałaby od orzeczenia sądu okręgowego lecz od orzeczenia sądu apelacyjnego, będącego sądem II instancji.

Za taką interpretacją przemawiają inne regulacje (np. art. 75 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, art. 36 7 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, art. 127 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, art. 77 ust. 5 i 5 a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela), w których zapewniono ochronę sądową, ale tylko w jednej instancji.

W tym miejscu należy poruszyć jeszcze zagadnienie zgodności zapewnionej członkom kół łowieckich jednoinstancyjnej ochrony sądowej z przyjętym standardem konstytucyjnym – dwuinstancyjności postępowania sądowego.

Zgodnie z art. 78 Konstytucji „Każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Wyjątki od tej zasady oraz tryb zaskarżenia określa ustawa”. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał, że konstytucyjne prawo zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji stanowi bardzo istotny czynnik urzeczywistniania tzw. sprawiedliwości proceduralnej (por. wyrok z 16 listopada 1999 r., sygn. SK 11/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 158). Z art. 78 zdanie pierwsze Konstytucji można bowiem wywieść skierowany do ustawodawcy postulat takiego ukształtowania wszystkich typów procedur, aby w miarę możliwości przewidziane w nich było prawo wniesienia przez stronę środka zaskarżenia.

W orzecznictwie TK przyjmuje się, że niewątpliwie bardziej sprzyjający realizacji zasady zaskarżenia, o której mowa w art. 78 Konstytucji, jest model postępowania preferujący środki zaskarżania o charakterze dewolutywnym i suspensywnym (zob. np. wyrok TK z 14 marca 2006 r., sygn. SK 4/05, OTK ZU nr 3/A/2006, poz. 29).

(.....) Prawo do zaskarżania zagwarantowane w art. 78 Konstytucji nie ma ponadto charakteru absolutnego i dopuszcza wyjątki. Przepis art. 78 Konstytucji z jednej strony stanowi, że każda ze stron ma prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji, a z drugiej strony – upoważnia ustawodawcę do określenia wyjątków od tej zasady oraz trybu zaskarżania.

Konstytucja nie precyzuje charakteru tych wyjątków. Nie oznacza to jednak, że ustawodawca ma pełną, niczym nieskrępowaną swobodę w ustalaniu ich katalogu. Jak stwierdził Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 12 czerwca 2002 r., sygn. P 13/01: „W pierwszym rzędzie należy liczyć się z tym, iż nie mogą one prowadzić do naruszenia innych norm konstytucyjnych. Ponadto, nie mogą powodować przekreślenia samej zasady ogólnej” (OTK ZU nr 4/A/2002, poz. 42, zob. też wyrok TK z 2 lipca 2009 r., sygn. K 1/07, OTK ZU nr 7/A/2009, poz. 104).

Dopuszczalność ustawowego ustanowienia wyjątków od zasady zaskarżania rozstrzygnięć pierwszoinstancyjnych nie dotyczy przede wszystkim orzeczeń sądowych objętych dyspozycją art. 176 ust. 1 Konstytucji, który – jako *lex specialis* – formułuje zasadę, że postępowanie sądowe jest co najmniej dwuinstancyjne. Przy czym we wcześniejszym orzecznictwie TK uznawano, że kategoryczna zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego obowiązuje w odniesieniu do spraw rozpoznawanych od początku do końca przez sądy (zob. np. wyrok TK z 12 września 2006 r., sygn. SK 21/05, OTK ZU nr 8/A/2006, poz. 103 i wyrok z 8 grudnia 1998 r., sygn. K 41/97, OTK ZU nr 7/1998, poz. 117). W aktualnym orzecznictwie pogląd ten ewoluował i przyjmuje się, że zasadę dwuinstancyjności postępowania sądowego należy powiązać z pojęciem „sprawy”, a więc merytorycznym rozstrzygnięciem co do jej istoty (por. wyrok TK z dnia 11 stycznia 2012 r. sygn. akt K 36/09, OTK-A 2012/1/3).

Wypada w tym miejscu jeszcze przywołać pogląd wyrażony w orzecznictwie SN, który zważył, że zawarte w art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej pojęcie „instancji” należy odnosić do przedmiotu całego postępowania, a nie do przedmiotu konkretnego rozstrzygnięcia, także incydentalnego. Wynikająca z art. 176 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasada dwuinstancyjności postępowania sądowego obowiązuje tylko w sprawach rozpoznawanych od początku do końca przez sądy. Określone w art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo do zaskarżania obejmuje natomiast rozstrzygnięcia wydawane w pierwszej instancji we wszystkich postępowaniach prowadzonych przez organy władzy publicznej, ale nawet w tym zakresie ustawa może przewidywać wyjątki w postaci niezaskarżalności rozstrzygnięć organów pierwszej instancji (postanowienie SN z 02 lutego 2012 r. III SO 21/11, LEX nr 1215452).

Tak więc zasada dwuinstancyjności postępowania nie ma charakteru absolutnego. Jednakże jednoinstancyjność rozpoznania odwołania nakłada na Sąd powinność zapewnienia stronom prawa do rzetelnego procesu. Ten postulat w niniejszej sprawie został niewątpliwie spełniony, choćby przez rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów zawodowych, czy też umożliwienie stronom przedstawienia wszelkich dowodów na poparcie swoich twierdzeń i zarzutów (art. 381 k.p.c. nie miał w tej sytuacji zastosowania).

Po rozstrzygnięciu powyższej wątpliwości należało usunąć następną, mianowicie, czy taka sprawa z odwołania członka koła łowieckiego powinna być rozpoznana w wydziale cywilnym czy też w wydziale karnym, czy może - w zależności od przedmiotu odwołania – w wydziale cywilnym bądź w wydziale karnym? Wynika ona z użycia w treści zmienionego przepisu wyrażenia „kasacja”, co wskazywałoby na stosowanie do odwołania przepisów procedury karnej, bowiem tylko ta procedura przewiduje de lege lata taki środek zaskarżenia. Oczywiście można założyć, że ustawodawca powtórzył rozwiązania przyjęte w wyżej wymienionych ustawach, używających dalej pojęcia „kasacja”, przy czym wypada zauważyć, że przepisy te zostały uchwalone w czasie, kiedy taką instytucję przewidywała także procedura cywilna. Tych wątpliwości nie byłoby, gdyby ustawodawca zastosował zabieg nawiązujący do treści choćby art. 127 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, art. 77 ust. 5 a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela).

Ostatecznie niniejsze odwołanie, podobnie jak pozwy o ustalenie, dotyczące rozstrzygnięcia sporów na gruncie członkostwa w tym samym kole łowieckim, które wpłynęły do tut. Sądu przed przyjęciem niniejszej sprawy do rozpoznania, przewodniczący wydziału potraktował, jako środki odwoławcze od uchwał skutkujących ustanie stosunku członkostwa w kole łowieckim i zarządził ich rozpoznanie według przepisów regulujących postępowanie apelacyjne. To rozwiązanie nie zostało oprotestowane przez strony. Jedynie pełnomocnik odwołującego zasygnalizował, że jeden z sądów okręgowych postanowił rozpoznać odwołanie członka koła łowieckiego według przepisów o apelacji w postępowaniu karnym, właśnie z uwagi na użycie wyrażenia „kasacja” w treści art. 33 ust. 6.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd Okręgowy uznał, że należy oddzielić sprawy będące następstwem orzeczeń wydanych w postępowaniu dyscyplinarnym, od których odwołania powinien rozpoznać sąd karny stosujący przepisy procedury karnej - od spraw wynikających z podjętych uchwał, które powinny być dalej rozpoznawane przez sądy cywilne w sposób przyjmowany do 20 kwietnia 2014 r.

Obecny stan prawny pozwala wprawdzie na taki podział spraw pomiędzy wydziały karne i cywilne, jednakże nie sposób dalej traktować odwołań od uchwał wpływających do wydziału jako pozwów uruchamiających postępowanie pierwszoinstancyjne. De lege lata takie sprawy mogą być rozpoznawane jedynie według przepisów kodeksu postępowania cywilnego o apelacji.

Nadmienić należy, że wątpliwości w tym przedmiocie zostały w znaczącej części wyjaśnione w postanowieniu Sądu Najwyższego wydanym w dniu 30 marca 2016 r. I KZP 22/15, a więc na kilka dni przed wydaniem wyroku w niniejszej sprawie. Przedmiotowe wyjaśnienie utwierdziło Sąd Okręgowy w przekonaniu przyjęcia właściwej „ścieżki” rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

W uzasadnieniu tegoż postanowienia Sąd Najwyższy zważył, „że o ile zatem w świetle poprzedniego uregulowania sąd, do którego wystąpił zainteresowany, nie rozpoznawał środka odwoławczego i orzekał jako sąd pierwszej instancji, to obecna treść art. 33 ust. 6 Prawa łowieckiego każe uznać, że właściwy miejscowo sąd okręgowy jest sądem odwoławczym, rozpoznającym nazwany odwołaniem środek odwoławczy od kończącego postępowanie dyscyplinarne orzeczenia lub postanowienia wydanego przez sąd łowiecki (określenie ustawowe – zob. art. 35t pkt 1 i in. Prawa łowieckiego) oraz wydanej w innym trybie przez organy PZŁ oraz kół łowieckich decyzji w przedmiocie nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, względnie utraty członkostwa w kole łowieckim (...) Podsumowując (...) można stwierdzić, że do postępowania sądowego, wszczętego przez wniesienie do sądu okręgowego odwołania określonego w art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 2168, z późn. zm.) w sprawach utraty, na podstawie uchwały właściwego organu koła lub Związku, członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), natomiast do postępowania sądowego, wszczętego przez wniesienie odwołania od orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne, stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Przed zamknięciem rozprawy strony podtrzymały swoje wcześniej zaprezentowane stanowiska.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Uchwałą datowaną na 8 lutego 2013 r. Zarząd Koła Łowieckiego (...) w Ł. przyjął w poczet członków tegoż koła 6 osób, w tym powodów E. D., K. D. i P. B.. Przedmiotowa uchwała została podjęta w okresie, w którym postępowanie prezesa koła W. T. i skarbnika koła K. T. było mocno krytykowane przez część członków koła łowieckiego domagających się w konsekwencji zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Koła Łowieckiego (...) w celu odwołania ich z pełnionych funkcji. Po ujawnieniu przyjęcia nowych członków pojawiły się kolejne zarzuty – antydatowania uchwały w celu ubezskutezczenia wniosku części członków koła o zwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia, na skutek doprowadzenia do podniesienia progu wymaganej liczby członków do złożenia takiego wniosku, w następstwie zwiększenia ogólnej liczby członków koła po przyjęciu kolejnych osób. Nadmienić należy, że przed przyjęciem 6 nowych członków koło łowieckie było stosunkowo nieliczne, bowiem obejmowało jedynie 10 osób. Po ujawnieniu uchwały z 8 lutego 2013 r. została ona oprotestowana przez część członków koła, mianowicie przez A. W. - łowczego koła, pełniącego jednocześnie funkcję członka zarządu i M. G. - członka komisji rewizyjnej koła, którzy w piśmie z dnia 14 marca 2013 r. odwołali się od niej do walnego zgromadzenia koła łowieckiego. Następnie pismem z dnia 15 marca 2013 r. wystąpili z wnioskiem do Zarządu Okręgowego PZŁ w O. o uchylenie tej uchwały w trybie nadzoru. Uchwałą Nr 3 z 12 kwietnia 2013 r. Zarząd Okręgowy PZŁ w O. uchylił uchwałę nr (...) z dnia 08.02.2013 r. w sprawie przyjęcia członków myśliwych do K.Ł. (...) w Ł. w części dotyczącej E. D., K. D. i P. D.. W uzasadnieniu uchwały wskazano, że w myśl przepisów § 36 ust. 1 pkt 1 i 2 statutu PZŁ członkiem koła może być osoba, która uzyskała członkostwo

zrzeszenia i złożyła własnoręcznie podpisaną deklarację oraz uściła wpisowe. W następstwie kontroli dokumentów koła dokonanej w dniu 05 kwietnia 2013 r. ZO PZŁ w O. stwierdził, że ww. osoby nie uściły do dnia przeprowadzenia kontroli wpisowego w kwocie po 2.500 zł, ustalonego przez walne zgromadzenie i tym samym niedopełnione zostały wymogi przyjęcia ich do koła. Ta uchwała została zaskarżona w dniu 18 kwietnia 2013 r. przez zarząd koła łowieckiego, jednakże Okręgowa Rada Łowiecka w O. na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2013 r. nie orzekła co do istoty uchwały, lecz postanowiła podjąć rozstrzygnięcie w tej kwestii na następnym posiedzeniu tej Rady. Wcześniej – w dniu 6 kwietnia 2013 r. odbyło się walne zgromadzenie członków koła zwołane przez jego prezesa, w którym wzięło udział 15 członków koła, w tym nowo przyjęci. Na tym zebraniu odwołano z grona członków zarządu łowczego koła A. W. (1) i sekretarza zarządu koła S. D. (1) w następstwie nieudzielenia im absolutorium. Jednocześnie powołano nowych członków zarządu koła - E. D. (łowczego koła) i P. D. (sekretarza koła). Te uchwały zostały jednak uchylone w trybie nadzoru przez Zarząd Okręgowy PZŁ w O. z mocy uchwał Nr (...)z 12 czerwca 2013 r. Jeszcze przed uchyceniem tych uchwał pismami z dnia 12 maja 2013 r. W. T.zawiadomił m.in. S. D. i A. W. o wyznaczeniu na dzień 23 lipca 2013 r. o godz. 18 w miejscowości Ł. posiedzenia zarządu koła łowieckiego. Poinformował przy tym, że porządek posiedzenia zostanie przedstawiony w dniu 23 lipca 2013 r. W dacie wysłania zawiadomienia S. D. i A. W. formalnie posiadali status odwołanych członków zarządu koła, albowiem uchwały nadzorcze przywracające stan sprzed 6 kwietnia 2013 r. zostały podjęte dopiero 12 czerwca 2013 r. Na posiedzeniu zarządu w dniu 23 lipca 2013 r, zarząd koła w składzie: W. T. (1), K. T. i S. D. (1) podjął m.in. uchwałę Nr (...) w sprawie przyjęcia w poczet członków koła - jako niemacierzystego: E. D., K. D. i P. D.. Uchwałą została podjęta stosunkiem głosów 2:1 w nieobecności A. W.. Ta uchwała została także uchylona w trybie nadzoru przez Zarząd Okręgowy PZŁ w O. z mocy uchwały Nr(...) z 28 sierpnia 2013 r. W jej uzasadnieniu wskazano, że do czasu rozstrzygnięcia odwołania (zarządu koła do okręgowej rady łowieckiej od uchwały Nr (...) z 12 kwietnia 2013 r. zarządu okręgowego) brak jest podstaw do ponownego przyjęcia tych członków do koła łowieckiego (...)”, co skutkuje uchyceniem uchwały z 23 lipca 2013 r.

Ta uchwała została z kolei zaskarżona przez wszystkich powodów do Okręgowej Rady Łowieckiej w O., która jednak nie uwzględniła tegoż odwołania, co znalazło swój wyraz w uchwale nr (...)z 12 grudnia 2014 r. Wcześniej, bo 16 listopada 2013 r. nadzwyczajne walne zgromadzenie koła łowieckiego - po rozpoznaniu odwołania złożonego przez A. W. i M. G. - uchyliło w całości uchwałę zarządu koła z dnia 08 lutego 2013 r. w przedmiocie przyjęcia 6 nowych członków (w tym powodów), jako sprzeczną z przepisami statutu PZŁ, tj. § 63 pkt 2, § 67, § 36 i § 38 oraz niezgodną z wolą większości członków koła.

Powodowie podjęli starania o uchycenie tej uchwały w trybie nadzoru, kierując do Zarządu Okręgowego PZŁ stosowne pismo datowane na 28 lutego 2014 r. W piśmie tym zarzucili, że ta uchwała została podjęta w warunkach rażącego naruszenia statutu PZŁ, jednakże zarząd okręgowy nie znalazł podstaw do jej uchycenia w trybie nadzoru.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- niespornych twierdzeń stron zawartych w pismach procesowych złożonych przez strony,
- dowodu z przesłuchania świadków: M. G. (k 251v-252), A. W.(k 252v-253), J. S. (k 253v-254), W. T. (k 254-255)
- dowodu z niekwestionowanych kopii dokumentów dołączonych do pozwu i odpowiedzi na pozew oraz złożonych na rozprawie przez świadka W. T.,

Sąd Okręgowy w Ostrołęce zważył co następuje:

Odwołanie każdego z powodów było bezzasadne, albowiem wystąpiły podstawy do uchycenia przedmiotowej uchwały w trybie nadzoru uregulowanego w § 173 ust. 2 statutu PZŁ.

Przypomnieć należy, że w myśl tegoż przepisu organ nadzorujący ma prawo uchylić każdą uchwałę koła lub nadzorowanego organu zrzeszenia w przypadku niezgodności z prawem bądź statutem.

Zdaniem Sądu, zarząd okręgowy był uprawniony do wyeliminowania z obrotu prawnego uchwały z 23 lipca 2013 r. Trafnie zauważył, że została ona podjęta w warunkach niezakończenia postępowania wewnątrzorganizacyjnego wywołanego uchycieniem uchwały z 8 lutego 2013 r. Gdyby zarząd okręgowy nie skorzystał ze swojego uprawnienia i pozostawił kwestionowaną uchwałę w obiegu, to ten stan mógłby doprowadzić do takiej sytuacji, w której powodowie uzyskaliby status „podwójnych” członków tego samego koła, co nastąpiłoby w przypadku uwzględnienia przez Okręgową Radę Łowiecką w O. odwołania zarządu koła od uchwały z 12 kwietnia 2013 r., które pozostawało nierozpoznane w dniu podejmowania uchwały z 23 lipca 2013 r. Sytuacja byłaby zgoła odmienna, gdyby powodowie przed 23 lipca 2013 r. wycofali swoje wcześniejsze deklaracje członkowskie datowane na 19 stycznia 2013 r. (k 80-84) i złożyli nowe. Jednakże żaden z powodów nie twierdził, że zrezygnował z ubiegania się o członkostwo na podstawie deklaracji datowanej na 19 stycznia 2013 r. Uchylenie tych uchwał, czy to w trybie nadzoru, czy też w wyniku uwzględnienia odwołania wewnątrzorganizacyjnego, nie może być bowiem utożsamiane z odmową przyjęcia ich w poczet członków, mianowicie z odmowną uchwałą merytorycznie załatwiającą wniosek o przyjęcie (§ 37 ust. 4 statutu). Uchylenie uchwały nakłada na organ koła konieczność ponownego zbadania wniosku. Kierując na posiedzenie w dniu 23 lipca 2013 r. ponownie złożone wnioski o przyjęcie w poczet członków koła - tym razem - jako niemacierzystego, prezes koła nie uwzględnił faktu, że pierwsze wnioski pozostawały jeszcze nieprawomocnie zakończone. Jednocześnie powodowie nie oświadczyli, że cofają te wnioski, co skutkowałoby bezprzedmiotowością dalszego postępowania na gruncie tych wniosków, w tym przed okręgową radą łowiecką. Zasadą wynikająca ze statutu jest, że każdy członek ma równe prawa i obowiązki (§ 8 statutu). Zatem wykluczyć należy sytuację w której, jeden z członków uzyska „podwójny” status członkostwa w jednym kole (jako macierzystego i niemacierzystego) z mocy dwóch różnych uchwał w tym przedmiocie. Statut dopuszcza jedynie możliwość przynależności do wielu kół łowieckich, z których jedno jest kołem macierzystym (§ 39 statutu).

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie uznanego za wiarygodny w zakresie niezbędnym do poczynienia powyższych ustaleń, nie sposób założyć też, że składając nowe deklaracje, powodowie w sposób dorozumiany zrezygnowali z ubiegania się o uzyskanie członkostwa na podstawie deklaracji datowanych na 19 stycznia 2013 r., albowiem w odwołaniu z 16 września 2013 r. - wnosząc wprawdzie o uchylenie uchwały ZO PZŁ w O. z dnia 28 sierpnia 2013r. bezpodstawnie uchylającej uchwałę zarządu z 23 lipca 2013 r. - podnosili również zarzuty przeciwko uchwale z 12 kwietnia 2013 r., która nie została im doręczona, co miało uniemożliwić im skorzystanie z prawa złożenia odwołania w trybie i terminie określonym w § 172 ust. 1 statutu. Powodowie zarzucali też, że w obu przypadkach ZO PZŁ naruszył przepisy § 9 pkt 3 i § 40 pkt 4 statutu PZŁ. Więcej w piśmie z 28 lutego 2014 r. wnosili o uchylenie w trybie nadzoru uchwały nadzwyczajnego walnego zgromadzenia z 16 listopada 2013 r. uchylającej uchwałę zarządu koła z 8 lutego 2013 r. stanowiącej o przyjęciu ich w poczet członków. Zatem nie może uzyskać aprobaty – jako zgodne z prawem - dwutorowe ubieganie się o uzyskanie członkostwa w tym samym kole na podstawie dwóch różnych deklaracji.

Nie trzeba dodawać, że w przepisach regulujących postępowania sądowe i administracyjne ustawa zasadniczo wyłącza możliwość dwutorowego ubiegania się o załatwienie tej samej sprawy. Taki stan jest określany jest jako *lis pendens* (zawisłości sporu), który wyklucza ponowne zainicjowanie postępowania przed prawomocnym zakończeniem postępowania zainicjowanego wcześniej wniesionym pismem w tej samej sprawie.

Niezależnie od przyczyn uchylenia w trybie nadzoru, wskazanych w pierwszej z kwestionowanych uchwał (ZO PZŁ), wypada wskazać z urzędu na dość istotną wadliwość procedowania nad ponownymi wnioskami o przyjęcie powodów w poczet członków koła. Mianowicie obaj odwołani członkowie zarządu zostali powiadomieni o terminie posiedzenia przed formalnym przywróceniem ich statusu członków zarządu, co nastąpiło 12 czerwca 2013 r. - już po doręczeniu im zawiadomienia o posiedzeniu zarządu zwołanym przez prezesa koła na 23 lipca 2013 r. Zresztą z treści samego zawiadomienia (k 250 a) nie sposób wyprowadzić wniosku, w jakim charakterze mieliby uczestniczyć w tym posiedzeniu, gdyż nie został on określony przez prezesa koła W. T., który w dacie wysyłania zawiadomień miał być – jak zeznał w charakterze świadka – przekonany o tym, że uchwały z 6 kwietnia 2013 r. odwołujące A. W. i S. D. z grona członków zarządu zostaną w nie dającej się uchwycić przyszłości uchylone. Nadto prezes koła nie powiadomił obu byłych członków zarządu o porządku posiedzenia. Niezależnie od wskazanej wyżej niedopuszczalności ponownego

zajmowania się tą kwestią, A. W. zapewniał, że gdyby stawił się na posiedzeniu w dniu 23 lipca 2013 r. głosowałby przeciwko przyjęciu nowych członków, co wydaje się niemalże pewnym, po uwzględnieniu charakteru relacji łączących go z W. T., od którego jawnie domagał się zaniechania przyjmowania nowych członków koła. Stąd należałoby założyć, że wynik głosowania byłby remisowy, a statut nie stanowi, że w takiej sytuacji głos przewodniczącego jest rozstrzygający. Zatem z dużym prawdopodobieństwem należy założyć, że uchwała z 23 lipca 2013 r. w przedmiocie przyjęcia nowych członków nie zostałaby skutecznie podjęta.

Z tych przyczyn odwołanie każdego z powodów należało oddalić po ustaleniu, że obydwa organy Polskiego Związku Łowieckiego były w pełni uprawnione do zakwestionowania uchwały z 23 lipca 2013 r.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c., zasądzając od każdego z powodów na rzecz pozwanego PZŁ po 141 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym. Wysokość wynagrodzenia adwokackiego została ustalona na podstawie § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 11 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 5 i 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. z 2013r., poz. 461, ze zm.). Uwzględniając znaczny nakład pracy pełnomocnika pozwanego Sąd podwyższył należne mu wynagrodzenie o 50 % stawki minimalnej. Natomiast obowiązek zwrotu równowartości uiszczonych opłat skarbowej od pełnomocnictwa został rozłożony pomiędzy wszystkich powodów. Nadmienić należy, że do ustalenia wysokości wynagrodzenia miały zastosowanie przepisy regulujące tę kwestię obowiązujące do 31 grudnia 2015 r., bowiem obowiązywały one w dacie wpływu odwołania do Sądu.

Grażyna Szymańska-Pasek Grzegorz Zabielski Monika Strzyżewska